Goedenavond allemaal,

Ik ben Derk Jan Pilat, een geboren en getogen Buitenposter én frysk om utens, die zeven jaar geleden voor zijn studie naar Groningenstad is verhuist. Vanavond spreek ik hier in namens het ‘’collectief Tiny house Buitenpost’’, ook wel het ‘’Kollektyf lytse hûskes Bûtenpost’’ genoemd.

Het collectief

Dit collectief is afgelopen herfst ontstaan na een oproep van initiatiefnemer Walther Hoving op de Facebookpagina van Plaatselijk Belang Buitenpost en in enkele lokale kranten. Walther probeerde toen al enige tijd de bouw van een eigen lyts hûske te realiseren in het dorp en had van de gemeente te horen gekregen dat deze open staat voor zijn initiatief, maar dan wel met meerdere deelnemers. De oproep van Walther resulteerde in een nieuw record voor plaatselijk belang qua online bereik én in het bijeenbrengen van zo’n 14 gelijkgestemden. Het collectief bestaat op dit moment uit alleenstaanden en samenwonenden, jongvolwassenen en wat minder jongvolwassenen, mannen en vrouwen en thuis- en uitwonenden, die allen woonachtig zijn in óf afkomstig zijn uit Buitenpost en omstreken.

Als collectief willen wij graag zogenaamde tiny houses bouwen. Tiny houses zijn een fenomeen dat uit de Verenigde Staten is komen overwaaien, vandaar de Engelstalige benaming. Persoonlijk hanteer ik liever de Friese aanduiding; ‘Lytse Hûskes’. Deze woonvariant krijgt steeds meer voeten aan de grond in Nederland en ook in onze eigen provincie. Zo staan er op dit moment al lytse hûskes in Hurdegaryp, Sneek en Leeuwarden. Lytse hûskes zijn kleine, volwaardige en vrijstaande woningen met een vloeroppervlak van maximaal 50 vierkante meter. Om bij voorbaat al enige potentiële verwarring weg te nemen wil ik hierbij aangeven dat dit geen woonwagens of recreatiewoningen betreffen, maar permanente woonruimtes. Onze belangrijkste beweegredenen om mee te doen in dit collectief – en dus om lyts of lytser te willen wonen – zijn de kleine ecologische voetafdruk, de lage maandelijkse kosten, het genoegen nemen met minder spullen en het wonen in een (grotendeels) zelfontworpen huisje.

Onbereikbaar Buitenpost

Hoewel mijn huidige woonplaats en Buitenpost per trein op een spreekwoordelijke steenworp afstand van elkaar liggen en ik mij als in Groningen woonachtige eigenlijk niet een echte ‘Frysk om utens’ mag noemen, kan ik wel stellen dat heimwee-achtige gevoelens mij hebben doen besluiten dat ik – nu ik klaar ben met studeren en werk in Groningen – graag weer wil terugkeren naar mijn heitelân en -doarp. De huidige overspannen woningmarkt maakt het echter praktisch onmogelijk om daar een betaalbare koop- of huurwoning te vinden. Die paar woningen die wel te koop worden aangeboden trekken van heinde en verre zwermen van woningzoekenden aan, waardoor koopprijzen naar recordhoogtes stijgen. En daarnaast zijn – ondanks dat ik wel wat gewend ben qua huur – de nieuwe appartementen in het dorp, met een kale huur van €750 á €800, in alle redelijkheid ook niet betaalbaar voor een starter zoals ik. Tel daarbij nog eens op dat het type woning waar ik eigenlijk naar op zoek ben (een lyst hûske) hier ook (nog) niet te vinden is, dan kom je tot de eindsom dat Buitenpost onbereikbaar is voor een woningzoekende zoals ik.

Mijn ongenoegen over de Buitenposter woningmarkt wordt gedeeld door de andere leden van het collectief, maar ook door het plaatselijke belang en de Initiatiefgroep Wonen Buitenpost. Laatstgenoemde heeft hier zelfs een uitgebreid (enquête) onderzoek naar gedaan onder de inwoners van het dorp, waaruit ook de behoefte aan lytse hûskes naar voren kwam. De overige conclusies uit het onderzoek zullen bij jullie allen bekend zijn.

Oplossing

Ons collectief biedt een uitgelezen kans om Buitenpost weer bereikbaar te maken voor woningzoekenden met roots in het dorp en die buiten de huidige woningmarkt vallen. Het zou jammer zijn wanneer zij noodgedwongen

het dorp moeten verlaten of daar niet meer kunnen terugkeren. Dit wordt ook onderkent door het plaatselijk belang en de initiatiefgroep, vandaar dat zij zich ook achter ons hebben geschaard. Daarnaast is mij bekend geworden dat alle partijen in uw gemeenteraad willen dat er meer woningen worden gebouwd. Ons initiatief kan dit letterlijk verwezenlijken op minder schaarse grond. Waar er namelijk normaliter op een kavel van 1000m2 twee vrijstaande huizen staan, kunnen er op eenzelfde kavel ook drie á vier lytse hûskes worden gebouwd. Daarnaast sluit ons collectief naadloos aan op de 'Woonvisie Achtkarspelen 2020-2025'. Hierin geeft de gemeente namelijk aan dat initiatieven een kans moeten krijgen en worden bij de speerpunten 'lytse hûskes' genoemd bij Buitenpost. Nou gemeenteraad en college van BW, hier staat een zeer betrokken én lokaal initiatief klaar in de startblokken. Hoe mooi willen jullie het hebben?!

Het is ons bekend geworden dat er binnen de gemeente plannen worden gemaakt die naar uw raad zullen worden gestuurd voor de start van de voorbereiding van een bestemmingsplanprocedure voor het project Acht Oan de Diken/Lutkepost. Ik wil u allen (raadsleden en betrokken wethouder) langs deze weg namens het collectief vragen om binnen deze planvorming ruimte beschikbaar te stellen voor onze lytse hûskes: functionele, betaalbare en verantwoorde woningen! Wij willen graag aan de slag!

Ik dank u allen voor uw aandacht. Als er nog vragen zijn, dan beantwoord ik die graag.